

PREGUNTES CURTES DE CARÀCTER TEORICOPRÀCTIC

Enunciat de l'exercici

Convocatòria: JU027

Prova: 1

Exercici: 2

Aquest exercici consisteix a respondre 20 preguntes curtes de caràcter teoricopràctic de la part específica del temari, mitjançant el plantejament de dos supòsits (10 preguntes per supòsit).

Per a la valoració d'aquest exercici es tindran en compte tant els coneixements acreditats i la capacitat i les aptituds per aplicar-los a situacions de la pràctica laboral, com també la capacitat analítica, de síntesi i la qualitat de l'expressió i la presentació.

La qualificació d'aquest exercici és de **0 a 37 punts**. **Totes les preguntes tindran el mateix valor, amb un màxim de 1,85 punts cadascuna**, distribuïts de la manera següent:

- Coneixements acreditats i capacitat i aptituds per aplicar-los a situacions de la pràctica laboral, i capacitat analítica i de síntesi: **fins a 1,665 punts**.
- Qualitat d'expressió i presentació: **fins a 0,185 punts**.

La **puntuació mínima** per superar aquest exercici és de **18,5 punts**, dels quals necessàriament **16,65 punts s'han d'obtenir de la part de coneixements acreditats, capacitat i aptituds per aplicar-los a situacions de la pràctica laboral, la capacitat analítica i de síntesi**.

SUPÒSIT 1

PRESENTACIÓ DEL CAS

El **Pere** i el **Ramon** són amics i clients habituals d'una sala d'apostes i jocs d'atzar. Els dos proposen al **Joan**, un menor d'edat conegut del Pere i a qui habitualment li facilitava substàncies estupefaents, de dur a terme un robatori en una farmàcia.

Dies després, a proposta del Pere, tots tres agredeixen el **Felip** i li causen lesions greus. El Felip és la parella actual de la **Marta**, la qual havia estat la parella del Pere fins fa uns mesos.

Els tres agressors han estat jutjats i condemnats per robatori amb intimidació i lesions i tenen prohibició d'apropament i comunicació amb el Felip i la Marta a causa de l'agressió comesa.

A banda dels delictes en comú, cadascun d'ells presenta diferents circumstàncies les quals es detallen a continuació:

El **Joan**, de 19 anys, va cometre els delictes exposats quan en tenia 17. Reincident per fets anteriors, li ha estat imposada una mesura d'internament en règim tancat en un centre educatiu de justícia juvenil. El Joan presenta un historial de consum de tòxics des dels 14 anys, amb consum habitual de cannabinoides, consum d'alcohol durant els caps de setmana i, ocasionalment, de cocaïna. Durant la infantesa va presentar un comportament hiperactiu, i actualment li ha estat diagnosticat un trastorn límit de la personalitat. Es tracta d'un jove immadur, impulsiu i influenciable. Els seus progenitors tenen recursos personals i econòmics, i han intentat abordar sense èxit les problemàtiques del seu fill des de l'inici. Manifesten que senten una gran angoixa per la situació del seu fill, però minimitzen els fets delictius que ha comès, i es mostren disconformes amb la situació actual, ja que consideren que el seu fill no hauria d'estar internat.

El **Pere**, de 24 anys, a part dels delictes comesos amb el Joan i el Ramon, compleix condemna en un centre penitenciari per dos delictes més: un de lesions i un altre contra la salut pública. Actualment, el Pere està classificat en segon grau de tractament i ja ha complert la quarta part de la condemna total. No ha gaudit de cap sortida programada ni de permisos. La conducta actual del Pere al centre penitenciari és adaptada, i des de fa temps, desenvolupa, amb bon rendiment, la destinació d'encarregat de la botiga del seu mòdul. El Pere presenta un historial toxicològic de consum de cànnabis i alcohol. Procedeix d'una família desestructurada i d'un entorn social desfavorit i delinqüencial. Té trets de personalitat antisocial i narcisista. Actualment està seguint un programa específic de tractament de la violència amb constància, i manifesta als professionals que els fets delictius reals no s'ajusten al que es recull a la sentència. Pel que fa a l'actitud dins el grup de treball del programa esmentat, el Pere mostra un afany excessiu de protagonisme però a la vegada es mostra col·laborador i facilitador amb l'equip de professionals de tractament.

Recentment, al Pere, se li ha imposat una nova sentència ferma per un delicte contra la seguretat col·lectiva comès abans de l'ingrés a la presó, per haver donat positiu per consum d'alcohol en un control de trànsit. La nova sentència que se li ha imposat comporta la suspensió d'una pena d'1 any

de presó, condicionada al fet que segueixi un programa formatiu. El jutjat competent ha autoritzat que aquesta obligació es compleixi mentre el Pere està a la presó.

El **Ramon**, de 26 anys, al marge dels delictes comesos amb el Joan i el Pere, compleix també condemna en un centre penitenciari per diferents delictes contra la salut pública, robatori, i receptació. Actualment està classificat en règim tancat, segons l'article 94 del Reglament penitenciari, per tinença d'una quantitat important de substàncies estupefaents destinades al tràfic dins del centre penitenciari, i per presentar inadaptació manifesta al règim de vida ordinari. El Ramon ha comès reiterades faltés disciplinàries per tinença de substàncies prohibides i per resistència activa al compliment d'ordres, generalment durant els escorcolls de la seva persona i cel·la. Actualment ha complert la meitat del temps previst per a la revisió de la seva situació en règim tancat i darrerament no ha protagonitzat fets que hagin implicat la incoació de nous expedients disciplinaris. El Ramon presenta una greu problemàtica toxicològica des dels 15 anys, moment en què va iniciar consums abusius de cànnabis i alcohol que van derivar, en pocs anys, en un consum de múltiples substàncies, essent finalment l'heroïna la de consum més freqüent. A causa d'aquest consum abusiu, ha presentat diversos episodis de psicosi tòxica al llarg de la seva vida. Durant la seva estada inicial al departament de règim tancat va presentar la síndrome d'abstinència i va requerir assistència mèdica. El Ramon és una persona empàtica, amb labilitat emocional i amb tendències autolesives, però amb un bon vincle afectiu i emocional amb la seva família. Darrerament els funcionaris de règim interior han observat i informat que menja molt poc, així com que manté una escassa cura personal.

Pel que fa a les víctimes dels delictes protagonitzats per aquests tres agressors, presenten també diferents circumstàncies les quals es detallen a continuació.

Pel que fa al **Felip**, el company actual de l'exparella del Pere, ha trucat a l'oficina d'atenció a la víctima més propera a la localitat on resideix i ha plantejat dues qüestions: vol saber com a víctima quins drets li reconeix la Llei de l'Estatut de la víctima i refereix, alhora, que darrerament no para de pensar en la possibilitat que els seus agressors comencin a sortir de permís. Això li està generant un malestar creixent que es manifesta principalment amb insomni, tristor, pensaments recurrents en els fets i poques ganes de fer activitats.

La **Sílvia**, la farmacèutica víctima del robatori amb intimidació, es posa en contacte amb l'equip de justícia restaurativa d'adults. Ha llegit un article a la premsa sobre tècniques de mediació i ha pensat que potser seria aplicable en el seu cas. Té la sensació que amb el judici i la imposició de penes de presó als seus agressors no n'hi ha prou perquè ella pugui superar les conseqüències del delicte. Es fa moltes preguntes que van quedar sense resposta durant tot el procediment judicial ("*per què jo?*", "*estan els agressors peneditx del que van fer?*"), i pensa que això l'impedeix tancar bé aquest capítol de la seva vida.

PREGUNTES SUPÒSIT 1

- 1) Des del punt de vista psicològic, com avaluàrieu l'evolució del **Pere** en el programa de tractament de la violència que està duent a terme?
- 2) Des del punt de vista de tractament, com treballàrieu el posicionament del **Pere** sobre els fets delictius?
- 3) Quins continguts considereu que s'han de treballar en el programa formatiu que ha de seguir el **Pere** per la comissió del delicte contra la seguretat del trànsit?
- 4) Com dissenyaríeu el procés de tractament de la toxicomania del **Ramon**?
- 5) Com a psicòlegs, què faríeu davant l'aportació d'informació dels professionals de l'àmbit de règim interior sobre l'estat actual del **Ramon**?
- 6) Com a psicòlegs que formeu part de l'equip multidisciplinari del centre educatiu en què es troba el **Joan**, quina seria la vostra aportació al projecte educatiu individualitzat?
- 7) En el cas del **Joan**, quines són les actuacions principals que duríeu a terme com a psicòlegs del centre educatiu en el marc del protocol de desinternament?
- 8) Heu de fer una valoració del risc de reincidència del **Joan** utilitzant l'instrument SAVRY. A partir de la informació de què disposeu, classifiqueu els factors de risc de reincidència segons que siguin històrics, socials/contextuals o individuals.
- 9) Com us plantegeu que caldria abordar la demanda que planteja la **Silvia**, la farmacèutica, respecte de la possibilitat d'iniciar un procés de mediació?
- 10) Davant la situació que exposa el **Felip** com a víctima, feu un plantejament del que treballàrieu amb ell en la primera entrevista.

SUPÒSIT 2

PRESENTACIÓ DEL CAS

Fa més d'un any, l'**Oscar**, de 15 anys, va denunciar l'agressió que li van produir 3 nois amb qui es va creuar casualment en un lloc poc transitat, els quals li van començar a donar cops i a dir-li que era "un *pringat*". Un d'ells el va agafar per darrera i els altres dos li van registrar la motxilla. Li van prendre els diners i el mòbil amb l'advertiment que si cridava li donarien una pallissa. El van empenyar, ell va caure a terra i es va trencar un dit de la mà. Va explicar que estava molt espantat i va reconèixer un dels agressors com un company de l'institut. Els pares van manifestar molta angouxa i preocupació per l'experiència que havia viscut el seu fill.

Els 3 joves infractors, l'**Ivan**, el **Daniel** i l'**Abel**, presenten actualment diferents circumstàncies les quals es detallen a continuació:

L'**Ivan** té 18 anys i està complint una mesura ferma d'internament, iniciada de forma cautelar, en un centre educatiu de justícia juvenil pels fets relatats. En el moment d'ingrés en el centre educatiu estava complint una mesura de llibertat vigilada. En el darrer informe de seguiment del tècnic de medi obert s'especificava la situació de l'Ivan: 5 fets anteriors de caràcter violent; separació conflictiva dels progenitors; convivència amb la mare i germans; conflictes freqüents amb la mare, a qui amenaçava per aconseguir fer el que ell volia. El pare estava complint condemna en un centre penitenciari i l'Ivan no hi havia tingut relació des de la separació. En l'informe es feia constar que l'Ivan no tenia cap ocupació, no duia a terme cap recerca de feina i consumia alcohol i haixix de manera freqüent. Així mateix, presentava un discurs que legitimava l'ús de la violència. La mare, en la primera visita al centre, va manifestar que estava desbordada per la situació i va afegir, preocupada, que el noi era igual que el seu pare.

El **Daniel** té 16 anys i actualment està complint una mesura ferma de llibertat vigilada pels fets relatats, la qual es va iniciar en el seu moment com a mesura cautelar. A més, té un expedient anterior per robatori amb força, pendent de judici, i un altre per furt, que es va arxivar perquè va reparar el perjudicat. És fill únic i viu amb els seus pares, els quals treballen i tenen una situació econòmica folgada. No comprenen per què el seu fill roba coses si no li fan falta els diners. Fins a 3r d'ESO, va tenir un rendiment insuficient però no havia manifestat problemes conductuals en el context acadèmic. Ara, a 4t d'ESO, presenta absentisme escolar, conflictes amb els pares i transgressió de les normes familiars. És un noi amb dificultats de comunicació i tendència a l'aïllament, no té un grup estable d'amics i surt poc els caps de setmana. Actualment els pares no saben com afrontar el comportament del seu fill i oscil·len entre les respostes de càstig i la sobreprotecció. Per això demanen ajuda als professionals responsables de l'execució de la mesura.

L'**Abel** té 20 anys, és primari des del punt de vista penal i penitenciari, i està condemnat a dos anys i nou mesos de presó pels fets esmentats. Fa poc que ha complert la meitat de la condemna. Va ser classificat inicialment en tercer grau de tractament i per aquest motiu està complint la pena en un centre penitenciari obert, on duu a terme una intervenció en un recurs especialitzat a l'exterior del centre i activitats laborals amb contractes facilitats per una empresa de treball temporal (ETT),

en ocupacions poc qualificades. Al mateix temps, ha anat modificant de forma favorable i rellevant les seves circumstàncies relacionades amb l'activitat delictiva. Compta amb el suport familiar, però darrerament ha informat els professionals de l'equip de tractament que té dificultats de convivència amb els seus pares.

El **Josep**, el pare de l'Ivan, de 40 anys, compleix condemna per diferents delictes de robatori. L'equip multidisciplinari que l'atén està estudiant la possibilitat que comenci a gaudir de permisos de sortida. Malgrat que ha complert més de la meitat de la condemna, la baixa implicació en activitats de tractament i la mala conducta dins del centre penitenciari han motivat que no hagi iniciat encara sortides a l'exterior. En el moment actual, però, desenvolupa una feina remunerada a la cuina del centre amb una bona implicació. La seva participació en altres activitats de tractament és mínima, però el seu comportament al centre ha millorat i no ha protagonitzat fets disciplinaris des de fa temps. El Josep expressa a l'equip de tractament que vol refer el vincle amb els seus fills quan això sigui possible, ja que la relació es va perdre després de separar-se, i diu que, des d'aleshores, els fills el rebutgen.

PREGUNTES SUPÒSIT 2

- 11) Durant la detenció dels dos menors d'edat, l'equip tècnic de la jurisdicció de menors va proposar una mesura cautelar d'internament per a l'**Ivan** i una de llibertat vigilada per al **Daniel**. Quins elements creieu que es van tenir en compte per fer propostes diferents per a cadascun dels joves?
- 12) El programa individualitzat d'execució de la mesura del **Daniel** inclou la intervenció amb la seva família. Quines estratègies us plantejaríeu amb els seus progenitors per millorar el clima familiar i les habilitats educatives dels pares?
- 13) El tècnic de medi obert del **Daniel**, responsable del seguiment de la mesura de llibertat vigilada, manifesta que li és molt difícil accedir al noi perquè, tot i que assisteix a les entrevistes, s'expressa només amb monosíl·labs i no aconsegueix establir-hi una bona vinculació. Demana la col·laboració del psicòleg de medi obert que dona suport al seguiment de les mesures judicials. Quina intervenció hauria de fer aquest psicòleg?
- 14) L'**Ivan** ha seguit una evolució positiva en el compliment de la mesura i ha plantejat la possibilitat de disculpar-se amb l'**Oscar**. El coordinador del centre educatiu de justícia juvenil connecta amb el mediador de l'equip tècnic qui concerta una entrevista amb l'**Ivan** per valorar la viabilitat d'un procés de mediació. Quin contingut ha de tenir aquesta entrevista?
- 15) Pel que fa a la situació de l'**Abel** al centre penitenciari obert, esmenteu els instruments bàsics de treball en medi obert i destaqueu les àrees de treball que considereu adequades en aquest cas.
- 16) Quines modalitats de llibertat condicional es podrien aplicar en la situació de l'**Abel**?
- 17) Quines estratègies de tractament faríeu servir per millorar la implicació del **Josep** en el seu procés de rehabilitació?
- 18) Quines modalitats de permisos i sortides podria gaudir el **Josep** considerant la seva situació?
- 19) L'**Abel**, un cop acabada la condemna, és denunciat per un delictes contra la seguretat del trànsit. Per aquest delictes li correspondria una pena de 8 mesos de presó. El jutjat demana un informe a l'equip d'assessorament tècnic penal, perquè valori si se li podria suspendre la pena de presó a canvi d'aplicar-li una mesura penal alternativa. Quins continguts exploraríeu com a psicòleg d'aquest equip per donar resposta a la demanda de l'òrgan judicial?
- 20) D'ençà que l'**Oscar** va ser víctima dels fets relatats, no dorm bé, mostra ansietat i té por d'anar a l'institut. Els seus pares es posen en contacte amb l'equip d'atenció a la víctima del delictes per tal de conèixer quina atenció psicològica es pot oferir al seu fill des d'aquesta unitat. Quines actuacions faríeu amb l'**Oscar** com a psicòleg de l'equip?